

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 150 (3312) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Széles sávban törnek előre a német hadosztályok Orelnél

Tetőpontjához érkezett a háború legnagyobb anyagcsatája. A bolsevisták nem tudják megállítani a német előnyomulást

Zürichi jelentés szerint a keleti arcvonalon szembenálló felek aránylag kis arcvonalzakaszon több százezer embert és nehézpáncélosokat, valamint bombázók ezreit vetették be. A főlény a németek oldalán mutatkozik, akiknek páncélos kötelékei mélyen benyomultak a szovjet állásokba.

Berlinben közölték, hogy a most folyó harcban bevetették az SS páncélos hadosztályokat is, amelyek különleges fegyverrel vannak ellátva és különleges kiképzésben részesültek. Ezeket az élhadosztályokat a német vezetés csak egészen különleges célokra használja.

Berlnből jelentik: (B. T.) A szövetséges légihaderő öt napja szinte szakadatlanul támadja Szardíniát és Sziciliát. Szerdán 19 hullámban támadták Gerbinét, csütörtökön a délafrikai bombázók is résztvettek a támadásokban.

Minden tartalékukat harcra vetették a bolsevisták

Berlinből jelentik: (Interinf) Csütörtökön egész nap változatlanul kemény páncélos harcok folytak Bjelgorod környékén az Oreltől délre. A német csapatok a legutóbbi jelentés szerint a szovjet állásokon való áttörés után Bjelgorod környékén újabb teret nyertek, míg Oreltől délre széles tönkként törnek előre és a kétségbeesetten védő bolsevistákat legyűrtek. A szovjet már azokat a hadműveleti tartalékokat is bevetette a küzdelembe, amelyek a bolsevista hadosztályok és a helyi tartalékok véres szétverése után még

rendelkezésre álltak, összefüggésben áll a bolsevisták eredeti messzemenő támadási céljaival, amelyeket a legyőzhetetlen német védelem és a heves ellen-támadás megghiúsított. Ezeknek az újabb tömeges hadbavetése még hevesebbé tette a csatát és annak kiterjedését is megnövelte. A bolsevisták a harcok eddigi állásán mit sem tudnak változtatni. A magyar nyelvű harcra vetéseivel viszont jelentős mértékben fokozták a szovjet vezetés által harcra vetett hadosztályoknak felhasználhatóságát.

Német kézben van a kezdeményezés

Berlinből jelentik: (B. T.) A kurszki szakaszon dúló csata az elmúlt papon is a németek számára alakult kedvezően. A kezdeményezés német kézben van. Berlini jelentés szerint a kurszki csata a mostani háború legnagyobb anyagcsatája és sokkal nagyobb mére-

tű, mint a tavalyi keresi vagy szebasztopoli csata. Német katonai körök megállapítják, hogy a hadműveletek még nem érték el tetőpontjukat, amiről arra lehet következtetni, hogy a német csapatok a következő napokban folytatják előnyomulásukat.

Könnyen megismétlődhetik a dieppei kudarc százszoros formában

Bern. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Hugh Baillie, az United Press elnöke a szövetségesek északafrikai főhadiszállásáról a következőkben számol be az Európa elleni támadás előkészületeiről: Északafrikában senki sem gondol arra, hogy könnyen győzelmet lehet aratni a hatalmas ellenség felett. A tengely hadseregei a Földközi tenger mögött állanak és a megerősített szigetek jelentik állásaik külső bástyáit. Bőséges ideje volt az ellenségnek felkészülni az eljövendő eseményekre, mivel a szövetségesek természetesen nem végezhetek el egy szempillantás alatt azt az emberfeletti feladatot, amelyet az Európa

elleni offenzíva számára elegendő ember- és anyagmennyiség szállítása jelent. A németek és az olaszok a Földközi tenger tulsó partján az emberi agy által kieszélt legkorszerűbb hadieszközöket vonták össze. Északafrikában tisztában vannak azzal, mit jelent egy ellenséges partvidék elleni hadművelet és jól látják, hogy könnyen megismétlődhet a dieppei kudarc százszoros nagyobb formában.

Róma. (MTI.): Pavolini miniszter a Messengerban megállapítja, hogy a Duce beszédének melyet a párt igazgatói bizottsága előtt tartott, van egy olyan ré-

szet, amelyet mint alapvető teljes egészében állandóan figyelembe kell tartani. Megállapítja a miniszter, hogy talán nem is kell addig várni, hogy a partraszállási kísérlet megkezdődhessen és be is fejeződjék, mert Olaszország kezében tartja a támadás lehetőségét. Az a tény, — folytatta a miniszter — hogy Olaszország sorsa, most, amikor az ellenség megkísérli a partraszállást, a partraszállás fog eldőlni, az egész háború sorsával egy.

Megalakult az indiai nemzeti hadsereg

Tokióból jelentik: (MTI) A NTI jelenti: A japán főhadiszállás közlése szerint a japán tengerészeti légiőrtámadta Brooks Creek ausztráliai erődítményt. Légi harcban 16 ellenséges vadászt lelőttek, két gépet a földön pusztítottak el. A kikötő és az erődítmény katonái berendezéseit 5 helyen felgyújtották. Egy japán gép nem tért vissza.

Tokióból jelentik: (MTI) A NTI jelenti: A japán főhadiszállás közli, hogy japán repülőek július 7-én megtámadták a Rubiena szigeten előnyomuló ellensé-

Törökország nem folytat imperialista politikát

Ankara. (MTI.): A török sajtóban és a közvéleményben nagy visszhangot keltett Menemendzsoğlu külügyminiszternek a képviselőház legutóbbi ülésén mondott beszéde, amelyre egy török nyelven megjelent füzet adott okot. A füzet címe „A legnagyobb veszély”. A lapok egyetértenek a külügyminiszterrel abban, hogy Törökország számára az a legnagyobb veszély, ha az országban bizonyos faji áramlatok kerekednek felül és a határon kívül élő törökök ebbe az imperialista gondolkörbe kerülnek. A lapok rámutatnak arra, hogy a moszkvai Pravda rendkívül részletesen ismerteti a füzetet, úgyhogy nyilvánvaló honnan fúj a szél. A szovjet-orosz területen körülbelül 40 millió török fajú és ma is törökül beszélő ember él. Az Ulus című lap is erősen tiltakozik a füzet zavartkeltő állításai ellen. Ilyen áramlatról senkinek sincs tudomása. Törökország a határain kívül élő törököknek jólétet és boldogságot kíván, de határain kívül semmiféle cél nem üzi.

ges csapatokat és állásaikban nagy tüzeket okoztak. 31 ellenséges gépet lelőttek. Négy japán gép nem tért vissza. Rubiena sziget az Uj-Gsorgiai sziget-csoport közötti Kunda szigettől délre terül el.

Tokióból jelentik: (MTI) A NTI jelenti: Az indiai nemzeti hadsereget tokiói katonai körök több 10.000 főre becsülik. A hadsereg tisztjei és legényeje már alapos kiképzésben részesült.

Betiltották a londoni emigráns lengyel lapokat

Stockholmból jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Londonból érkező jelentések megerősítik, hogy az angol hatóságok elhatározták, hogy több Londonban és más angol városban megjelenő lengyel lapot betiltanak. Ezt a rendszabályt angol politikai körökben azzal indokolják,

hogy jöllehet az illető lapokat már több ízben is figyelmeztették, továbbra is ellenséges magatartást tanúsítanak az Angliával szövetséges egyik hatalommal szemben és ezzel kockáztatják Anglia és az illető hatalom viszonyának zavartalanosságát.

Sok halálos ítéletet hoztak Csehországban

Prágából jelentik: (B. T.) A brünni német törvényszék mellett működő közbiztonsági bíróság halálra ítélte 21 embert, köztük 9 asszonyt. A vád szerint szállási és ellátást nyújtottak, valamint más módon támogattak két cseh nemzetiségű ügynököt, akiket egy ellenséges hatalom ejtőernyővel juttatott el a védnökké területére, hogy ott rombolásokat végezzenek. A vád szerint az elítél-

tek tudtak az ejtőernyősök szándékáról, de nem jelentették a hatóságoknak. Az ítéletet végrehajtották. A prágai és a brünni német népbíróság júniusban a Cseh-Morva védnökké területén összesen 36 embert ítélte halálra, köztük 10 asszonyt. A január 1. óta végrehajtott halálos ítéletek száma ezzel 309-re emelkedett.

Tizenhárom fiatal kerékpártolvaj ügyét tárgyalja a törvényszék

Szétszedték a lopott kerékpárokat, az értékeesebb alkatrészeket eladták, a vázat a Körösbe dobták a megtévedt suhanók

Nagyvárad, július 9. A nagyvárad-i törvényszék Váradi—Cavallér—Hoványi szüneti büntetőtanácsa pénteken déli előtt nagyváradi bicikli-lopási per tárgyalását kezdte meg. A monstre-pernek nem kevesebb, mint 13 vádlottja van, akik közül ötöt lopás büntetével, illetőleg vételével vádol az ügyészség, míg heten orgazdaság vételével és tulajdon elleni kihágással vádolva kerültek a bíróság elé. A vádat dr. Dutkay István királyi ügyész képviselte, míg a védelmet dr. Zoltán Károly, az orgazdak képviselőjében pedig dr. Gyálly Mihály látja el.

A nagyobb részt fiatalok vádlottak ezeméladatainak felvétele után Váradi tanácselnök az elsőrendű vádlottat hallgatja ki. A fiatalok bűnöző ellen 19 vádpont merült fel s a terhére rótt bűncselekmények közül 17-et beismer. A lopásokat többnyire úgy követte el, hogy a házak, vagy üzletek előtt őrizetlenül hagyott kerékpárok lakatját letörte. dr. Papp Károly, dr. Dobay Kálmán, dr. Turnovszky Sándor, dr. Danka Gyula, majd a lopott biciklire kapva elmenekült. Sajnos véletlen, hogy első alkalommal éppen Marosán György fogház-őr biciklijét lopta el s jelenleg éppen ez a fogházőr vigyáz rá a tárgyalás tartama alatt.

Kihallgatása során a kevés megbánást mutató vádlott elmondja, hogy a lopott kerékpárokat megfelelő szerszámokkal szétszedte, azután alkatrészeit különböző személyeknek eladogatta. Miután a gumit, szerszámot, lámpát és még néhány könnyebben értékesíthető alkatrészen túladdott, a kerékpár többi részét egyszerűen a Körösbe dobta, hogy esetleges házkutatás alkalmával nehegy valamit megtaláljanak.

A tanácselnök kérdéseire elmondja, hogy először csak viccből vitt el egy kerékpárt s miután a tréfa jól sikerült, sőt hasznát is húzta belőle, addig lopkodta az őrizetlen kerékpárokat, amíg egyszer rajta nem vésztett. A károsultak között vannak többek között Andrászi Ede országos karnagy, dr. Schiller-Gombos László OTI főorvos és még számos nagyváradi kerékpártulajdonos. Az

agyaftur vádlott több vidéki kerékpártulajdonos járművét is eltulajdonította, kileve, amíg a községekbe bejött egyének ügyes-bajos dolgaikat intézték. Így történt, hogy több kerékpár tünt el egyes hivatalok, ügyvédi irodák, sőt egy esetben a törvényszék épülete elől is...

A kerékpárlopásokon kívül a fiatalok vádlott egyik társával együtt betörést is követett el. Februárban ugyanis behatoltak a Pálffy-féle gépalkatrészkereskedésbe és onnan többek között 1 nyeret, 20 „macskaszemet”, 2 doboz lámpaelemet, 3 tekercsmétert, 1 bőrkabátot, 91 pengő készpénzt és még számos apróságot elloptak összesen 1200 pengő értékben.

Az elsőrendű vádlott beismeri, hogy bűntársával együtt elkövette a betörést, csupán a lopott dolgok mennyiségére vonatkozóan van eltérés vallomása és az ellene felmerülő gyanúkok között.

— Édesanyád ellátásodról gondoskodik, mint tanuló, néhány pengőt magad is keresel, mire kellett tehát ennyi pénz neked? — kérdezi Váradi tanácselnök. — Ételre és cukorra költöttem. — feleli a fiú szemléstve. — ennél többet aztán nem is sikerült belőle kicsikarni.

A második vádlott, aki mint a Pálffy-cég alkalmazottja, éppen saját gazdijához tört be, havonta ötven pengőt keresett. A keresetét azonban állítása szerint hazaadta, ezért akart egy kis „különkeresetre” szert tenni. Egyebekben nagyrészt úgy mondja el a dolgot, mint az elsőrendű vádlott, csak azt nem akarja elismerni, hogy a betörést tervelt ő vetette volna fel. Ez valószínűtlen is, mert fiatalok bűntársának ez már korántsem az első bűncselekménye volt, míg ő először adta magát ilyesmire. A második vádlott — szintén előzetes letartóztatásban levő — vádlottat egyébként az említett betörésen kívül még egy biciklilopással is vádolja az ügyészség. Ezt a kerékpárt a Mészáros utca 4. számú átjáróház elől vitték el. Kiderül, hogy az elsőrendű vádlott lopta el a biciklit, míg ő kint sétált, vagyis „falazott”. Az elsőrendű vádlott

ezután felkapott a kerékpárra, míg a második vádlott a csomagtartón helyezkedett el. A biciklit azután a Szöllősi rétre vitték és itt szerelték le róla az eladható alkatrészeket, hogy a főbűnös megszokott módjára szerint értékesítse.

Horthy Istvánt kérték fel védnökül és kapták meg játékaucélú előadásukat az Antalfy-balettkola növendékei

Július 17-én ismétlik meg előadásukat a kiváló intézet növendékei

Nagyvárad, július 8. Tegnap számban már részletesen ismertettük az Antalfy-ballett nagyszerű évzáró vizsgaelőadását. Az előadásnak olyan nagy sikere volt, hogy közkívánatra meg kell ismételnünk. A balettkola növendékei ez alkalommal is, mint az előző előadásnál, jóteknony célra fordítják a bevételt. Az előadás különös érdekességét jelenti, hogy védnökül Horthy

tó alkatrészeket, hogy a főbűnös megszokott módjára szerint értékesítse.

Lapunk zártkörű másodikrendű vádlott kihallgatása még nem ért véget s ítélet csak a délután órákban várható.

Istvánt kérték fel, egyben meg is hívták az előadásra. Az erre vonatkozó levelet már el is küldötték Kenderesre, a Horthy-kuriára. Értesülésünk szerint a balettkola növendékei eredeti és ötletes ajándékkal akarnak kedveskedni a kis Istvántának, egyben azt is közölték, hogy akadályoztatása esetén szeretnék Budapestre, vagy Kenderesre előt bemutatni tudásukat.

Népes építőipari gyűlés volt a Nemzeti Munkaközpontban

Előzőleg az építővállalkozókkal volt megbeszélés

Nagyvárad, július 9. Csütörtökön este 7 órakor a nagyváradi építőipari munkások hatalmas tömege vett részt azon a szakmai gyűlésen, amelyet Szabó János képviselő, építőmunkás szakcsoport elnöke vezetett le. A gyűlésen megjelent Nagyvárad valamennyi építőmunkása.

A munkásság gyűlését megelőzően, az összes váradi építőipari vállalkozókkal volt rövid megbeszélés a Nemzeti Munkaközpont irodájában Szabó János képviselő elnökletével, amelyen a következők jelentek meg: Dr. Kókay Károly iparkamarai titkár, Bodáts Gyula, a Munkakamara vezetője, Pintér István építőmérnök, Fenessy László, vitéz Papp József, vitéz Zhoray Imre, Andrassy Gyula főmérnök, valamint a „Gábor Aron” hadapróiskola és repülőter építészeti vállalkozói.

Az építővállalkozókkal dr. Kókay Károly iparkamarai titkár ismertette a legújabb munkabérpótlékról szóló rendelet végrehajtását. A munkaadókkal történt megbeszélés teljesen tárgyilagos volt és a kölcsönös megértés jegyében zajlott le.

Az építőmunkások gyűlésének tárgyszorozata a következő volt: 1. A munkabérek kérdése. 2. Fa- és hűselltetés. 3. Munkaidő kérdése.

A munkabérpótlékról szóló rendeletet Bodáts Gyula munkakamarai titkár szemléltető módon ismertette, amelyhez a munkásság részéről Anika József, Vidosits Béla, Ari Ferenc, Borsi József, Szabó Sándor, Nagy József és mások szólottak hozzá. Az értekezlet egyhangúlag tiltakozott az ellen, hogy az építőszakmában fél óras ebédszünet legyen, mert a nehéz testi munkát végző építőmunkások ezt nem bírják el.

Szabó János felszólított minden építőmunkást, hogy a szervezettel és a nemzeti közösséggel szemben mindenki teljesítse kötelességét, majd megköszönte

úgy az építővállalkozóknak, mint a munkásságnak a megjelenését és kérte, hogy a jövőben is legyen meg a szoros együttműködés a munkaadók és munkások között.

Japán nem áldozza fel parasztságát az iparosításnak

Tokióból jelentik (Domi): A japán gazdasági életben végbemenő hatalmas változások egész sor kérdést vetettek fel a japán lakosság jövőjéről alakzatával és az ipari, szellemi, valamint földműves néposztály helyes szétosztásával kapcsolatban. Japánnak ugyanis az az alapelve, hogy a lakosság földműves rétegét semmi körülmények közt nem engedje a 40 százalék alá süllyedni, de viszont a nehézipart is a lehető legnagyobb mértékben kifejlesztetni. Ennek a kérdésnek megoldása annál nehezebb — írja a Nippon Sangyo című gazdasági folyóirat, minthogy a légivevő és munkabérek hiánya miatt az új nehézipart legmesszebbmenően szét akarják osztani az országban és az eddig mezőgazdálkodással foglalkozó vidékeken telepítik le. Japán a parasztságban látja a nemzet alapját még a keletázsiai nagytér keretében is és nem óhajt az eliparosodott Anglia sorsára jutni, ugyanakkor azonban ó akar az új nagytér nehéziparának központja is lenni. A két célt úgy hozzák közös nevezőre a Nippon Sangyo szerint, hogy az új ipartelemek munkáerőit a kiskereskedő és kisiparosoztatás adja, ezenkívül a könnyűipari vállalatok közül a textilüzemeket mind áttelepítik Kinaba és a felezabaduló munkásörmegét átképezik a nehéz- illetve hadiiparra.

Három világítóoszlopot döntött ki a szélvihar az Erzsébet-ligeti sportpályán

Közel 10.000 pengő az anyagi kár

Nagyvárad, július 9. A szokatlanul viharos időjárás igen sok házat megromolt a városban, különösen a külváros délnyugati részén. Súlyos kár érte az Erzsébet-ligeti sportpályát is.

Mint ismeretes, a múlt hónapban megtartott esti villanyfényes mérkőzések idejére a sportpályán a pálya négy sarkában 20—25 méter magasságú fatornyokat építettek, amelyekre egyenként 15 darab nagytényű égőt szereltek fel. Szerdán délután orkánzerű vihar vonult el Nagyvárad felett s a vihar megingatta a pálya sarkában elhelyezett oszlopokat, majd pár perces ingadozás után előbb a klubház előtt elhelyezett oszlop, azután a kosárlabda közlebeben lévő két torony hatalmas ro-

bajjal a földhöz vágódott.

Csak a szerencsés véletlennel tudható be, hogy a szerencsétlenség nem követelt emberáldozatot. Az anyagi kár jelentős, mert a 60 darab nagytényű égő közül mindössze 25 darab maradt épen, amelynek értéke a becslés szerint 7—8 ezer pengőre rug, de nem leki-csinylendő az a kár sem, amely a város lakosságát érte amiatt, hogy mintegy 2 órán át nagyrészt a sportlepi vonalszakadás miatt szünetelt a villanyáramszolgáltatás is a városban.

Az ügyben az illetékes hatóságok megindították a vizsgálatot, amely hivatva van arra, hogy a felelősség kérdését megállapítsa.

Három nap alatt 862 szovjet páncélost és 897 repülőgépet lőttek le a németek

Oreltől délre visszavonultak a szovjet csapatok a lendületes német támadás elől. Megerősítették az Északafrikában és a Közelkeleten állomásozó angolszász csapatokat

Boset kinevezték az indiai hadsereg élére

Rangonból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: *Hivatalosan közölték, hogy az indiai nemzeti hadsereg élére Boset nevezték ki, mint legfelsőbb parancsnokot. Az indiai nemzeti hadsereget a japánok, mint független szövetséges hadseregeként elismerték.*

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távriati Iroda jelenti: *Illetékes német helyen kijelentették, hogy Martinique szigetének helyzete egyelőre tisztázatlan a rendelkezésre álló adatok alapján. Robert tengernagy és éhségzár és a belső összeomlás nyomása alatt elhatározta, hogy amerikai közvetítő kiküldetését kéri.*

Londonból jelentik: (B. T.) *Az alsóház egyik legközelebbi ülésén a liberalisták szótvesztik a kisnemzetek ellen alkalmazott blokádot.*

Rovnoból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: *Vinnicában két újabb tömegsirt fedeztek fel.*

Korunk legnagyobb páncéloscsatája dúl a keleti arcvonalon

Berlin. (Interinf.) Az elmúlt három nap nagy harcainak eredménye 862 páncélos megsemmisítése, köztük sok legújabb típusú és 897 repülőgép leföldözése. A német csapatok ezzel rendkívül magas eredményekkel válaszoltak azokra a kísérletekre, amelyekkel a szovjet Bjelgorod és Orel között igyekezett néhány fontos támaszpontot mindenáron kézbe keríteni. A most beérkezett jelentések szerint a német csapatoknak sikerült a szovjet több hónapos munkával kiépített erősen felszerelt csapatokkal védett védőrendszerét áttörni és a szovjet csapatoknak a legsúlyosabb ember- és anyagvesztéseket okozni. A harc harmadik napján még mindig a páncélos kötelékek vívják a legsúlyosabb küzdelmet. A bolsevista páncélosok közül 48-at Bjelgorod vidékén és 379-et Oreltől délre pusztítottak el. A német légiőre kötelékei rendkívül értékes harcra akadályozták meg a szovjet tömegek támadását. Erre vall az a tény, hogy 897 szovjet repülőgépet lőttek le. A németek mindössze 54 repülőgépet vesztek. A bolsevisták később újabb páncélos kötelékeket vetettek harcba és főként oldaltámadással igyekeztek a német vállalkozás erejét gyengíteni. A készenálló német páncélos

és páncélos elhárító csapatok olyan lendülettel támadták meg a bolsevista kötelékeket, hogy a szovjet csapatok Oreltől délre visszavonultak saját aknamezőjükre és ott újabb súlyos veszteséget szenvedtek. Bjelgorod térségében a bolsevista védelmi vonalat annyi helyen törték át, hogy a széles front nagymélységben elfoglaltnak tekinthető. A német csapatok szétszórta a bolsevista csapatokat. Az erdőrézekre és minden összeköttetésről elvágott támaszpontokért folytatott harcban egyre nő a szovjet foglyok száma. A keleti arcvonal többi szakaszáról csupán helyi járőr tevékenységről érkezett jelentés.

Berlin. (MTI.) Német részről súlyt helyeznek annak megállapítására, hogy a Bjelgorodtól északra lévő térségben végrehajtott német vállalkozás csupán helyi jellegű volt. A német kezdeményezés következtében megindult súlyos harcok kedvezően alakultak a németek számára, úgy-hogy ma már a szükszavu német hadijelentés is megalapítja az ellenséges arcvonal áttörését Bjelgorod szakaszán. Szerdán már utaltak arra, hogy a keleti arcvonal középső szakaszán a legnagyobb anyagszáma folyik és ehhez most hozzáfűzik, hogy az a legsúlyosabb páncélos csatája a két

gorod környékén és Oreltől délkeletre tegnap súlyos páncélos csatára került sor, amelyben a német hadsereg csapatainak, a légvédelmi tüzréseknek és a légiőre rajainak több, mint 400 szovjet páncélost sikerült megsemmisíteni. A légiőre rajai támogatják a hadsereg harcait és súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek. A keleti arcvonal középső szakaszán légi harcokban és légvédelmi tüzzel 193 szovjet repülőgépet pusztítottak el. 13 német repülőgép nem tért vissza. A légiőre éjjel-nappal támadta a szovjet csapatszállításait, összeköttetési vonalait és utánpótlási támaszpontjait. A keleti arcvonal egyéb szakaszain nem volt említésre méltó esemény. Szicília felett a tengely vadászai öt ellenséges gépet semmisítettek meg. Néhány brit repülőgép Nyugatnémetország határvidéke felett végzett zavaró repülést és több bombát dobott le.

Nagyobb hadműveletek várhatók a Földközi-tengeren

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: *Az olasz főhadiszállás 1139. közleménye: Olasz torpedóvető repülőgépek támadást intéztek a tuniszi partvidék ellen. Két gőzöst 13.000 tonnával eltaláltak. Elsüllyedésük biztosra vehető. Az angolszász légiőre támadta Trapanit, Porto Empedoclet és Cataniát. A támadások jelentéktelen kárt és a polgári lakosságnak kisebb veszteséget okoztak. Az olasz légielhárítás 14 repülőgépet semmisített meg. A tengely vadászai Szicília felett 5 angolszász gépet lőttek le.*

Berlinből jelentik: (Interinf.) A Földközi tengeren nagyobb hadműveletek

várhatók, mert az Észak-Afrikában és a Közelkeleten állomásozó angolszász csapatokat megerősítették. Port Saidban többszáz tonna hajóteret vontak össze. Más jelek is arra mutatnak, hogy az angolszász főparancsnokság előkészületet tett az Európa elleni támadásra. Az angolszászoknak Észak-Afrikától Szíriáig összesen 44 gyatógos hadosztály és 15—20 páncélos kötelék áll rendelkezésre. Ezek az alakulatok javarészt cseh, szerb és görög emigránsokból állnak. Ezzel szemben a tengelyhatalmak hatalmas és jól kiképzett haderővel várják a partaszállást.

Kétszer is elhalasztották a vatikáni angol követ pápai kihallgatását

A Szentatya mélyen fájlalja a kultúrértékek barbár elpusztítását

Rómából jelentik: A párisi rádióknak azt a jelentését, hogy a pápa vonakodott Sir Francis Osbornet, Angliának szentszéki követét fogadni. beavatott vatikáni körökből a következőképpen kommentálják:

Elsősorban meg kell állapítani — mondják az említett körök — hogy Osborne követet Pius pápa június 28-án magánkihallgatás fogadta. A jelentés tehát önmagában véve helytelen. Ezzel szemben a Vatikánban feltűnt, hogy az angol követ június 20-án audienciát kért és hogy a fogadást az államtitkár-

ság június 22-ére állapította meg, azután a pápa személyes kívánságára június 24-ére, majd június 26-ára és végül június 28-ára tolták. A kihallgatás eltolásának okát nem adták közre, de a Vatikánban, ahol a pápának fájdalmát a legértékesebb kultúrkinccsek folyamatos rombolásai fölött jól ismerik és tudják, hogy a Szentszék és Nagybritannia közti viszony egy idő óta különböző okokból feszültnek tekinthető, mindenképpen lehetők tartják, hogy XII. Pius pápa kezdetben vonakodott Anglia követét fogadni.

Egy ügyészségi fogházból megszökött fogoly tört be Gyöngyössi táblai főügyész lakásába

Körözik Pápai Sándor rovtomultú betörőt

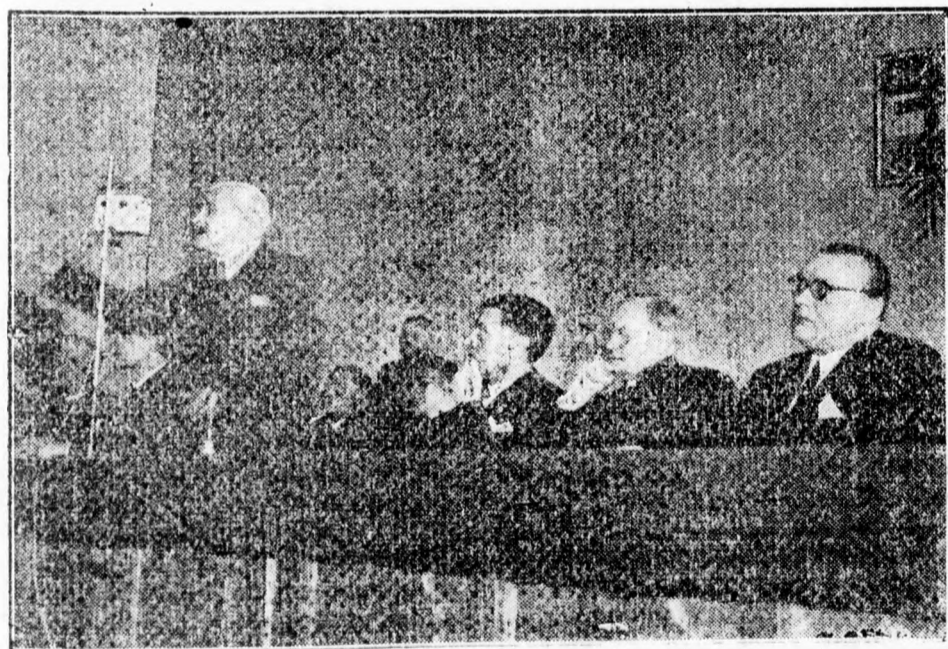
Nagyvárad, július 9. Pár nappal ezelőtt megírta lapunk, hogy dr Gyöngyössi István táblai főügyész Gömbös Gyula-utca 30. szám alatti lakására a tulajdonos távollétében ismeretlen tettes fényes nappal betört és a lakást kifosztotta. A rendőrség azonnal bevezette a nyomozást, azonban az ellopott értékekről nem lehetett pontos megállapítást szerezni, mert a károsult főügyész és családja jelenleg nem tartózkodik Nagyváradon.

Péntekre sikerült a rendőrségnek nyomozni a betörő személyét, akiről kiderült, hogy Pápai Sándor többszöri büntetett rovtomultú betörővel azonos. A betörő hétfőn délelőtt ravasz

módon megszökött az ügyészségi fogházból, ahol korábbi tetteiért büntetését tölti. Mindössze egy ing és egy nadrág volt rajta, de ez nem zavarta abban, hogy megszökése után nyomban meg ne kezdje régi munkáját.

A rendőrség megtalált több ruhadarabot, amely dr Gyöngyössi tulajdona. Többek között férfi fehérműket és egy nadrágot is eladott a betörő, amelyeknek monogrammjáról kétségtelenül megállapították a tulajdonost.

Az elrendelt körözés alapján bizonyosan kézre kerül Pápai Sándor s rövidesen kiderül az is, hogy a többi hat, ugyancsak nappal elkövetett betörést nem-e a hírhedt betörő követte el

Kállay Miklós miniszterelnök beszédet mond a MÉP szabolcsvármegyei választmányának ülésén.

Szász Lajos miniszter az érdekképviseleti rendszer árszabályozó nagy szerepét hangoztatta

A termelői és fogyasztói árkülönbség kérdése. A tisztességes és tisztességtelen kereskedelem. A munkafegyelem.

Budapestről jelentik: Tegnap számban lapzártakor érkezett távirati jelentést közöltünk Antal István nagy beszédéről, amelyet a szokásos havi gazdaságpolitikai tájékoztató alkalmával mondott. A beszédre többek között Szász Lajos közellátási miniszter is válaszolt. Beszédéből, — amelyet tegnap bővebben még nem ismertettünk — a következőket emeljük ki:

Szász Lajos közellátási miniszter rámutatott arra, hogy az elmúlt gazdasági év nehézségeinek áthidalása, az új termésbeszolgáltatási rendszer kidolgozása, a közellátási szervezet felállítás és az új árak megállapítása első része volt a gazdasági program végrehajtásának. S most következik a második nagy lépés, amitől az egész gazdasági politika sikere függ: megfelelő ellátást biztosítani ebben a rendszerben az embereknek. Amint a jelek mutatják, hála Istennek, ez sikerül.

A kenyér- és lisztadagnak már június 1-től történt felemelése és szeptember 1-től történő további felemelése azt mutatja, hogy élelmiszerekkel normális, tisztas, a háborús viszonyokhoz mért szerény mértékben el tudják látni a lakosságot. A másik irányban, az ipari cikkek tekintetében a szűkös lehetőségeknek megfelelően szintén el kell látnunk mindenkit. Ha a mezőgazdaságtól megköveteljük — már pedig meg kell követelnünk — hogy teljesítse beszállítási kötelezettségét, akkor minden igyekezettel azon kell lennünk, hogy egyben lehetővé is tegyük a termelést.

Az árak megállapításánál figyelemmel kellett lenni nemcsak a mezőgazdaságnak, de az iparnak és a kereskedelemnek érdekeire is. Lehetetlen ugyanis gazdasági tevékenység kifejtését és fenntartását kívánni, ha erre mindig rá kell fizetni. Valahogyan minden gazdasági tényező megélhetési lehetőségét biztosítani kell, mert szükség van az iparra és a kereskedelemre is — természetesen nem az úgynevezett m. kir. kereskedőkre gondolok.

Állandóan találkozom azzal a szemrehányással — mondotta a miniszter — bogy nagyon széles a margó a termelői ár és a fogyasztói ár között. Az emberek általában azt hiszik, hogy ez az ipar vagy kereskedelem tiszta haszna, pedig abban benne van — hogy egyebet ne mondják — a szállítási költség, márpedig a MÁV-tarifát 25 százalékkal felemelték. Azonkívül az ipari és a kereskedelmi alkalmazottak bérét, fizetését a rendeletnek megfelelően ugyancsak emelni kell, ami szintén a margó-ot terheli. Mindenki azt várta, hogy ha nekimegyünk a kereskedői bargeoknak, jönnek az aranynapok, jön az olcsósági hullám. Senki sem számolt a közszolgáltatások fel-emelésével, az árnívó felemelésével s nem számoltak a szociális problémák megoldásával járó költségterheléssel. Pedig ezekkel mindig számolnunk kell, mert minden gazdasági ág értékes, egyik sem tud megélni a másik nélkül. Az ember önző gondolkodásra hajlik, arra, hogy mint termelő meg-

felelő — termelési költségeit és a polgári hasznát fedező — árat kapjon, de ugyanakkor mint fogyasztó — mert minden termelő fogyasztó is — szeretné minél olcsóbban fedezni saját szükségleteit. Ez az, amit nem lehet megcsinálni.

A kenyér árának kilónként 44 fillérről 60 fillérré felemelése kétsége-

lenül jelentős, de ezzel először elimináltuk azt, hogy az állam minden kiló kenyérré ráfizetett, azonkívül mindenestre nagy megnyugvást kelt, hogyha 60 filléres áron annyi kenyeret tudunk adni, hogy ez biztosítja a normális szükséglet kielégítését, az embereknek nem kell esetleg zugárat fizetniük.

Az érdekképviseletek szerepe

— Kénytelen vagyok megjegyezni — mondotta a miniszter — hogy mind a mezőgazdaság, mind az ipar és a fogyasztók részéről, sajnos, nagyon súlyos és sokszor jogos panaszok hangzanak el a kereskedelemmel szemben. Nem tudom, milyen eredménnyel jár majd a Kamarák fegyelmi bizottságának működése, de kénytelen voltam magamat elhatározni arra, hogy azt a kereskedőt, aki letér az egyenes útról, minden további nélkül megfosszam a kereskedői tevékenység gyakorlásától. Ez nem kereskedelemellenes tendencia, sőt mondhatom, a tisztas kereskedelem érdekeit szolgálom ezzel. De csak irtani szabad szükség esetén őket, kiirtani azonban nem.

A munkabérekre vonatkozó rendelkezések áthágásának súlyos büntetéséről is szó volt. Híve vagyok a gazdasági élet irányításának s ezt nem is a háborús viszonyok okozta rendkívüli szükségességnek tekintem csupán, hanem állandó szükségességnek. Meg kell azonban mondanom: soknak tartom azt, amikor az államhatalom nemcsak irányít, hanem ő maga veszi kezébe az egyes gazdasági kérdések konkrét elintézését is. Azt hiszem, nem volt rossz az a rendszer, amely az érdekképviseletek kezébe tette le a munkabérek betartásának ellenőrzését, mert azok sokkal jobban kézben tudták tartani ezt a kérdést. Az államhatalomnak irányítania és ellenőriznie kell, de fel kell használnia a gazdasági élet autonóm szerveit, hogy ügyeket intézzenek, elsősorban saját gazdasági érdekképviseletük ügyeit az ország közérdekeinek szem előtt tartásával. A munkabérek betartásának ellenőrzése is egyike azoknak a kérdéseknek, amelyeket a jövőben a gazdasági élet autonóm szerveinek kezébe kell letennünk.

Sok baj van a munkavállalókkal, helyesebben a munkafegyelem meglazulásával. Nagyon sok a panasz ezen a téren s igyekeznünk is sokszor igen kemény intézkedéseket tenni. Ezek azonban nem járnak mindig a kellő eredménnyel.

Tudok olyan eseteket, ahol például nincs szó a munkavállalás megtagadásáról, de — s ilyen panaszok az ország különböző részeiről érkeztek, nem vállanak aratási és más nehéz mezőgazdasági munkát, a munkák idején, azért, mert háziiparral foglalkoznak. A háziiparnak megvan a maga nagy jelentősége, azt fejleszteni is kell, de ez nem jelentheti azt, hogy a legnagyobb mezőgazdasági munka idején kosárkészítéssel és papucsfonással foglalkozzanak.

A beszállítási rendszerre na-

gyon jó hatása van a jobb termésnek, mert az életbelépés és az átmenet kétségtelenül jelentkező nehézségeit nagy mértékben megkönnyíti, az emberek a jó termés mellett könnyebben szokják meg a rendelet, s ha megszokták, könnyebben viselik el, ha majd később gyengébb termésrel állunk szemben.

Ellátatlan mezőgazdák kérdése

Az ellátatlan mezőgazdák két kategóriája van. Az egyik az, aki termelési viszonyainál birtoka kicsiségénél fogva nem képes annyit termelni, hogy kenyérgabona beszállítási köteletségének eleget tudjon tenni. Már többször nyilatkoztam e kérdésben s megmondottam: meghagyom ezeknél a termést. Miért tegyem őket ellátatlanokká, miért vegyem nyakamba még az ő ellátásuk gondját is? Azonban van egy másik kategória is. Konkrét példát hozok fel. Negyven hold bérelt földről van szó, amelyen a rendkívül ügyes gazda nem termel semmiféle szemes terményt, hanem kizárólag zöldségféléket, amelyeket mint primőröket értékesít. Nem sajnálom tőle a pénzt, amit ügyességével keres, hiszen munkájával keresi meg, de minden más gazdához viszonyítva szédületes pénzeket keres. Az ilyen gazdát nem tudom olyannak te-

kinteni, mint akinek nem volt lehetősége arra, hogy megtermelje a maga számára a kellő mennyiségű gabonát. Tehát kategorizálni kell. Ezért kell az, hogy a helyi bizottság, ha jelentkezik egy ellátatlan kisgazda, megkérdezze, miért is vagy te tulajdonképpen ellátatlan? — s a bizottság a helyi ismeretek alapján majd elintézi, hogy az illető megkapja a kellő fejadagot.

Az új burgonya ára lényegesen magasabb lévén, mint a télié, nagyarányú burgonyakiszedési akció indult meg. Az utáncsírátatott burgonyát ám tessék kiszedni és upburgonyaként értékesíteni, de a rendes, a tőhíre tartható burgonyát tessék benthagyni a földben, hadd nőjön. Mert nem lehet az ország burgonyatermését upburgonyaként megenni. Az upburgonyát ugyanis mindjárt meg kell enni, mert nem lehet hosszabb időre tárolni.

A tisztességes gazda ne féljen, nem jár rosszul a terménybeszolgáltatással. Semmiesetre sem fog jobban járni az, aki késik a terménybeszolgáltatással, mert én azokat a büntetőszankciókat és a karhatalmat, amely biztosítja a termények beszállítását, a legteljesebb mértékben alkalmazni fogom. Az a gazda, aki nem teljesíti kötelességét, mindenestre rosszul jár!

„Fegyelmet kérek!”

Mindenkit arra kérek, használjon fel minden lehető alkalmat annak a nép lelkében való meggyökereztesére, hogy a gazdasági élet korlátozása nem lépi túl azt a határt, mint amelyre feltétlenül szükség van. De addig el kell menni. Az ország gazdasági életében nem állhatnak elő zavarok, mert ezek a zavarok legalább is olyan hatásúak volnának, mint súlyos csatavesztés a fronton. Az országban fegyelmeknek kell lennie s ezt a fegyelmet mindenáron biztosítani kell.

Az értekezlet résztvevői igen nagy tetszéssel és tapsal fogadták Szász Lajos közellátási miniszter kijelentéseit.

Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter megköszönve az értékes felszólalásokat, különösen meleg szavakkal mondott köszönetet Szász Lajos közellátásiügyi miniszternek ki-merítő felvilágosításaiért.

Száztagú nagybizottság alakul a nagyváradi egyházmegyében a Katolikus Diákokthoz Mozgalom előmozdítására

Esperesi értekezlet volt az előkészítő munkálatok elvégzésére

Nagyvárad, július 9. Csütörtökön délelőtt esperesi értekezletet hívott össze Nagyváradra dr. Schifferl Béla apostoli kormányzói helynök, hogy azon megbeszéljék a Katolikus Akció által országosan megindított és egyre fokozottabb szervezés előtt álló Katolikus Diákokthoz Mozgalom nagyváradi-egyházmegyei megvalósítását. Az értekezleten az elnökölő apostoli kormányzói helynökön kívül résztvettek: dr. Lestyán Endre prelátnakanonok, központi esperes, dr. Beóthy György apátnakanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő, továbbá Ambrus Tibor bárán-dí, Szabó Ferenc bihari, Fetzler József endrői, Barabás György gyulai, Hagen Ferenc székelyhídi, Fehér Lajos körösladányi, Bánáss László debreceni, Csillag Nándor élesdi és Varju Benő szilágysomlyói esperesek. Várju Benőt

egyébként most nevezte ki az egyházmegyei főhatóság a szilágysomlyói esperesi kerület élére és ezen a napon is tette le az esküt.

Az értekezleten részletes megvitatásra kerültek a teendőik. Az esperesek utasítást kaptak arra nézve, hogy alakítsák meg a helyi bizottságokat és jelöljék ki a nagybizottságba küldendő tagokat is. Ennek a nagybizottságnak száz tagja lesz.

Értesülésünk szerint a mozgalom már szépen előrehaladt s már tárgyalnak is a fővárosban egy alkalmas telek megvételéről, amelyen a létesítendő otthont emelik. Valószínű, hogy az otthon az iparos ifjúság nevelésének a célját fogja szolgálni és körülbelül 500 személy befogadására épül.

A mozgalom további híreiről lapunk idejében beszámolót közöl.

Jávor Béla:

Egy nap a debreceni cserkészkerület ezres nagytáborában

Pompás szervezettség, vidámság, öröm az egész vonalon. Kitűnő vezetők, kitűnő fiúk

... A szemben, szívből tisztá
lón, az Isten arca néz le ránk...
(Cserkészinduló.)

Barátka, július 8.

L

A kora reggeli, úgynevezett kiránduló vonattal indulok Nagyváradról, hogy bejárjam a Körös völgyében a debreceni cserkész-kerület táborait. Verőfényes nap virradt a tegnapi vihar után, fűres, tökéletes turista idő, de azért nem nagyon zeüfolódnak a vonaton a kirándulók. Pedig bizonyára Nagyváradon is rengeteg ember élvezi most nyári szabadságát; jutna belőlük néhány vagonra való. Arra gondolok, hogy ha cserkész-ezellemben nevelkedtek volna, nem énnék az egyetlen hátizsekos ember, aki a velencei állomáson a hegyek közé induló vonatra száll.

Barátkán van a nagyarányú cserkész-táborozás főhadiszállása: itt kell először tájékozódnom. Közel az állomáshoz, a sorompónál zöld karszalagos cserkészfiúk álldogálnak: ők a tábor rendőrségének őrzemei. Kioszival odébb, az alumínium-érc hányatársaság épületében van a parancsnokság: oda utasítanak. Félkilencre jár az idő, de itt már régebb óta tülecszik mindenki a reggeli készülődéseken s javában folyik a munka. A rendőrség őrszobájában kis csapat cserkész várja, hogy szolgálatba kerüljön. Parancsnokuk, Varga József nyiregyházi ipariskolai tanár, épp magyarizgat nekik: küldöncök jönnek-mennek, hoznak jelentéseket a Körös, a Bratkuca és a Jád völgyében elezört 22 tábor életének eseményeiről s visznek utasításokat, értesüléseket a parancsnokságtól.

Önálló postahivatala van a tábornak

Az épület bejáratánál van a tábor önálló postahivatala, itt három-négy cserkész szorgoskodik, Osgyan Fischer Béla cserkész-postatitkár vezetése alatt; osztályozzák a garmadával érkezett leveleket és csomagküldeményeket, amelyek délután kerülnek majd szétküldésre. Az udvar végében egy fészer-tető alatt berendezett konyha körül nagy buzgalommal dolgoznak a fiúk; vágják a fát, hámozzák a krumplit, gyalulják a tököt.

Belépek az épületbe. A fal mellett köröskörül pekróccal letakart fekhelyek s a nagy szoba közepén egyszerű asztalok. Itt a szomszédszobában egy sereg irodai munkasér, élükön Babus Endre joghallgató, főtitkár és Kormos József joghallgató, titkár végzi a táborok több mint 1000 cserkészének ellátási és egyéb adminisztrációs ügyeit. Több írógép is zakatol, a napiparancsot sokszorocitón húzzák le. Gyakran berrag a telefon, most éppen Nagyvárad jelentkezik és Zsigó Károly debreceni tanítóképző tanár, a gazdasági hivatal főnöke örömmel veszi a hírt, hogy egy vagon burgonya útközben van Barátka felé.

Hirdessen a Magyar Lapokban

lé, délután ott is kell lennie. Nem mint ha nem volna amúgy is bőséges a készlet. Szentes Károly tanár, a gazdasági hivatal helyettes főnöke és Zsigó László anyagkezelő tiszt bevezetnek a raktárba, ahol nagy tömegekben halmozódnak

a káposzta, a tök, a hagyma, a zöld pászuly és egyéb zöldségfélék; ládákban só, cukor, lekvárok; öblös kosarakban cseresznye, zsákokban burgonya. Mind a vezetők felelősségtudatának és gondos előkészítő munkájának jelei.

Végig az egész Körösvölgyön

Percek alatt megismerkedem az egész vezérkarral. Mindnyájan cserkész formaruhában. Csupa lelkes, különböző korú férfiak, egészen fiatalok is vannak közöttük, de egyik-másiknak már deresedik a feje. Most jön Rábold Gábor gimnáziumi tanár, táborparancsnok, a debreceni kerület főparancsnoka. Valamelyik csapatnál járt, amelynek sátrait különösen megviselte a tegnapi vihar s a kis tábor közelében derékba tört egy hatalmas bükkfát a szél. Ezt kellett már kora reggel megtekintenie. Nincs semmi baj, a fiúk hőiesen viselkedtek a zivatarban s most holdgok, hogy beköszöntött a jó idő.

Tájékozodom a táborozás megszervezésének és vezetésének néhány általános kérdéséről.

A táborok hosszú sora, amely valóságos betelepíti a Körös völgyét, Bánlakánál kezdődik és a Jád völgyében, Csarnóházánál ér véget. A telepedési helyeket a nagyvárad cserkészvezetők helyismeretének segítségével jelölték ki az egyes csapatok létesítményeinek megfelelően. A döntő szempont az volt, hogy víz partján, ivóvíz közelében, szépfevésű, sátorverésére alkalmas térség álljon rendelkezésre. Kivétel nélkül magántulajdonban lévő területeket vettek díjtalanul igénybe s a gazdák egyrésze készségesen, más részük azonban nem

tulajdosni a táborozás engedte át réjtét, kasszálóját, tisztását. De a cserkészek kedvesége, fegyelmzetttsége hamar megbékéltette a morgókat is s ma már a legjobb viszony uralkodik mindenütt a csapatok és a tulajdonosok között. Minden táborban cserkésztesztet a parancsnok, aki tanár, pap, tanító, tisztviselő, vagy főiskolai hallgató civilben. S a fiúk, akik között 10 évesek a legkisebbek és végzett középiskolások a legidősebbek, a társadalom minden rétegéből kerültek ki. Vannak tiszta diák és csupa iparostanoncokból, segédekkel és munkágyerekekkel álló csapatok, de vannak vegyesek is, amelyekben a legkülönbözőbb háttérűek és közösségi eszellel uralkodik. Minden cserkészeknek 30 pengőt kellett fizetnie a táborozáson való részvételre, de ebből csapatonként és személyenként 10 pengőt térített az országos cserkészszövetség a parancsnokokra bízza, hogy a fiúk anyagi helyzetéhez mérten nyújtsanak több vagy kevesebb támogatást. Akadt olyan gyerek, aki semmit se tudott fizetni. Ennek a csapat többi, jobbmódu tagjai adták össze a szükséges összeget. Így tették lehetővé a táborozást egy kunmadarasi líbapásztor gyerek számára is, aki még helyettes is volt kénytelen állítani, mert a gazda másként nem engedte volna el.

Ötletesség, találékonyság

A sátrakat a konyhai felszerelést és egyéb kellékeket részben a Szövetség bocsátotta rendelkezésre, de egyik-másik régi csapatnak már önálló felszerelése van. A fiatalabb csapatoknál azonban még formaruhában is nagy hiány mutatkozik. A fiúk, természetesen, nagy életrelvélősséggel igyekeztek kiegészíteni kellékeiket Barátkán és más falvakban.

Élelmiszer szállítáira tolokocsikat ezereztek, ládákat szedtek össze, a községi erdőkből pedig jócskán vágtak fát a táborok bekerítésére és fekhelyek, padok, asztalok készítésére. Attól eltekintve, hogy két csapat sátrai eltévedtek valahol a vasuton s még mindig nem érkeztek meg, ment minden a táborozás megszervezése során, mint a karikacsapás.

Lássuk hát a táborokat!

Búcsút veszek a vezérkartól, amelynek tagjai teljesen önzetlenül, sőt jelentős anyagi áldozatok árán végzik a parancsnokságon reggeltől-estig tartó felelősségteljes munkájukat és a táborok látogatására jogosító igazolvánnyal zsebemben útnak indulok. Popovics Bandi cserkészteszt barátom s egy rokonszenves fiatal cserkész szegődik hozzám kalandozni.

Már a faluban cserkészcsoportokkal találkozom. Vidáman, énekezővel, katonásan menetelve haladnak az úton. A falusiak kíváncsian gyűlnek a házak elé és látható rokonszenvenvel figyelik a jókedvű ifjakat. A kis román gyerekek már tudják dalaikat s báméézan követik a menetelő sorokat, rázendítenek nekik is.

— Hová, hová fiúk? — kérdezzük a csapatok vezetőit.
— Kirándulásra!

Mert minden parancsnok súlyt fektet arra, hogy a fiúk a tábori munka elvégzése és a parancsnokság által előírt napi rend betartása mellett az egész környéket megismerjék a táborozás ideje alatt. A debreceni, csabai, szolnoki gyerekek, akik közül sokan most láttak életükben először hegyet, tágranyított szemmel szívják magukba a táj szépségeit. Megkérdezem őket:

— Mi volt az érzésetek, mikor először megpillantottátok a hegyeket?

Egy értelmes debreceni gyerek így részleteti benyomásait.

— Én azon csodálkoztam, hogy milyen szépen csillog az eziklákon a napfény és fűnt a magasban hogy tudnak nőni a fák.

Tovább haladva a cserkésztársaság karszalagos járőreivel találkozunk. „Jó munkát” köszöntéssel üdvözljük egymást. A járőrök szigorúan igazoltatják

a cserkészeket, akik magánosan vagy csoportosan mutatkoznak a faluban, mert igazolvány nélkül senki sem hagyhatja el a tábor területét. Önkényes kószalások nem fordulhatnak elő.

A Bratkuca patak völgyében, a berettyóújfalui cserkészek táborában tezem elő látogatásomat, ahol dr. Barcsay Károly vármegyei tisztifőügyész, a táborozás főparancsnokhelyettese is felültötte sátorfáját. Utközben az egyik debreceni tábor mellett haladunk el. Nagy munka folyik; a fiúk a tegnapi zápor nyomait tüntetik el. Szárogatják ruháikat a napon, igazítják a konyhát, amelyet megrongált a víz, megezilárdítják a sátrakat, amelyeket megtépázott a szél. A tábor mellett egy magas, karcsú fát tört derékba a szél: büszkén mutatgatják a fiúk a rendkívüli erejű vihar hatásának jelét s eldicsekednek, hogy mégsem ijedt meg senki...

Lassan elsajátítják az alföldiek is a hegymászás tudományát

A berettyóújfalui táborhelyén kiételeedik a völgy s több kisebb ágra szakad a patak. Ideális üdüülőhely. A sátrakat a patak jobbpartján állították fel, de most mind a pázsitra kiterítve ezradnak a sátorlapok. Barcsay Károly és Salánki Ferenc, a tábor parancsnoka munkára noszogatja a fiúkat, akik eerenylen buzgólkodnak, hogy rendbehozzák magukat és a kis tábor a tegnapi zápor pusztításai után. Kitűnő a hangulat, eszükbe se jut a cserkészeknek, hogy bosszankodjanak az időjárás eszezelése miatt. Ez velejár. Pedig nehéz éjszakájuk volt, mert a lejtőkön lefolyó víz a gondos árkokalások ellenére is behatolt a sátrakba és átítatta a szalmazsákokat. Most mindenkinek ágy-állványt kell készítenie, hogy ez többet ne forduljon elő. A hegyoldalon javában folyik a faesúsztatás s a fiatal fatörzsek mellett bizony néha „nadrágfékkal” jutnak le a patakpartra a fiúk. A póruljártakat kacagó körbe fogadja és kellő irányítás mellett, lassan, de biztosan, elsajátítják az alföldi gyerekek a hegymászás tudományát.

A patak túlsó partján a konyha eáttra áll: készül az ebéd. Krumplileves, tök-káposzta főzelék és lekváros tészta. Fajjedelmi menü. De jól is néznek ki a fiúk. Fördőruhában, napbarnítottan, jókedvvel végzik a tábori munkát, néha lubickolnak egyet a patakban s cserkész kedvteléseik fölött vígan lobogtatja a szél a júliusi verőfényben a tábor magára felvont zászlaját.

(Folytatom.)

Leütötte a gazdát és két napig feketén fuvarozott kocsijával.

Budapestről jelentik: Jurkovic József bíai gazda pár nappal ezelőtt az esti órákban Budapestől hazafelé tartott kétlovasszekerével. A török-bálinti országúton valaki megtámadta és úgy fejbevégtá, hogy eszméletlenül terült el. Arra haladó járó-kelők veték észre és eszméletre térítették. A támadó ekkorra elmenekült, de elhajtotta a kocsit-lovat is. A gazdát a Szent István-kórházba vitték, a támadás ügyében pedig megindult a nyomozás. Tegnep este a Sashegy aljában szolgálatot teljesítő rendőr egy gazdátlan kocsit talált. A lovak rendkívül fáradtaknak látszottak, a kocsin Jurkovic József névtáblája volt. Nyilvánvaló tehát, hogy az ismeretlen lökötő két napon keresztül fuvarozott a kocsival, de a lovaknak se enni, se inni nem adott. A rendőrség folytatja a nyomozást.

Várad tájképi szépsége

Írta: Dr. Némethy Gyula

Olyan tárgy, amelyről alig írt még valaki, pedig főképp a tavaszi, nyári és őszi hónapokban kitárul mindenki szeme előtt, aki beteszi lábát Szent László városába. Valamely város tájképi szépsége persze nem egészen az emberek érdeme, de részben mindenesetre az, hiszen ember választja a helyet, ahol letelepül. Váradról tudjuk, hogy Szent László király egy vadászata alkalmával határozta el magát arra, hogy a bihari püspökséget ide helyezi át és káptalant alapít vele együtt. E pompás választás után az utódok érdeme, ha a hely, a táj adottságait fel tudják használni. Sajnos e tekintetben a váradiakat sok mulasztás terheli, hiszen manapság is kevesen vannak, akik Várad tájképi szépségét méltányolják, értékelik vagy élvezni tudják. Hányan tudják született váradiak közül például, hogy a Bunyitay ligettől egy jó órai séta után olyan kilátó pontra jutnak Várad határában, ahonnan egyik oldalon a végtelen alíóld, másik oldalon az erdélyi és bihari hegyeket látni, a Körös völgyét jó messzire? Valóban a 283 méter magas Nagy Omlásról olyan panoráma tárul elénk, amely az ország legszebb kilátásaihoz méltó. Valaki, magasrangú tisztviselő pécsi látogatása alkalmából felsőhajtott: miért nincs Váradon ilyen szép kilátás? Pedig, ha a Mecsek magasabb is a mi hegyeinknél, olyan hegyeket, mint az erdélyi vagy bihari havasok, a Mecsekről nem látni sem olyan szép folyóvölgyet, mint a Nagy Omlásról. Sem olyan végtelen síkságot. Valóban Váradnak tájképi szempontból felbecsülhetetlen előnye, hogy a hegyvidék és a síkság határán fekszik. Azért szép kilátások városa. Sajnos, irányadó köreink ezt eddig nem méltányolták, mert ha tették volna: régen kilátó torony emelkednék a Nagy Omláson, nyújtana olyan panorámát, amelynek párját messze földön kereshetnék. De a Nagy Omlás csak egy a sok szép kilátó pont közül. A város maga legszebben a 201 m. magas Kálvária hegyről látszik, s ezt a kilátó pontot persze sokan ismerik is, de már jóval kevesebben vannak, akik a 230 m. magas Dorongoson jártak, vagy a 253 m. magas Aranyhegyre melyeknek azonban szintén meg van a maguk egyéni bája. Nem is kérdelem, hányan voltak a szállodabágyi völgyben, amelynek idilli, intím szépsége mindenkit megkap s amely két órányi séta Várad középpontjától.

De nem is kell kimenni a városból, ha tájképi szépségben akarunk gyönyörködni. A Szent László hídjáról a város középpontjáról hatalmas körkép látható: nyugatnak a végtelen alíóld, kelet felé a hegyvidék előőrse, a Kálvária hegy. Nem ilyen impozáns terjedelmű a körkép, amelyben az emléktéri gyaloghídról gyönyörködni, de már szorosabb értelemben vehető tájkép, folyó, város, hegyek. Még jobban látszanak a hegyek a Baross hídról, hogy ne mondjam, még inkább tájkép. Valóban minden idegent el kellene vezetni hidjainkra, a Beöthy László hídra is, mert mindegyikről más, más egyéni báju látkép tárul elénk.

De most hadd beszéljek egy aktuálisabb tájképnnyújtó sétáról. Ha vilamoson kimegyünk a velencei vasúti sorompóig s onnan gyalog tovább, sajnos, rossz macskaköves járdán, körül-

belül a 146-ik számú házig, ahol az új nemzetközi út betorkollik a kolozsvári-útba, s visszafordulva az új betonúton sétálunk be a városba a Baross hídig, pompás táj panorámájában gyönyörködhetünk. Elénk tárul a Körösoldal hegyvonulatának változatos képe a Nagy Omlástól a Kálvária hegyig az egyre kanyargó több helyett duzzasztott, kis vízesésekkel zúgó folyóval. Látszik a kétéves hegycsúszamlás szakadéka, mint egy seb a hegy oldalán, változatosabbá téve a hegyvonulatot. Az új beton út követi a szeszélyes folyó kanyarjait. A kolozsvári vasúti hídnál az út még megszakad, de utána mindjárt folytatódik. Egy pontról pompásan látszik a székesegyház a

Legszebb hivatásra készül a magyar ifjúság a kertészeti és szőlészeti főiskolán

Nagyjövő előtt áll hazánkban a föld belterjes művelése
Szakemberekre van szükség

Hazánk tanulni vágyó ifjúsága az érettségi után tömegesen iratkozik be a különböző egyetemekre. Azonban közülük csak kevesen választják életpályának és hivatásának a kertészetet, illetőleg a szőlészetet. Talán azért, mert nem tudják, hogy e pályákon is vezetőállások, a vezető munkakörök betöltésére főiskolai képzettség szükséges, amelyet Budapesten a M. Kir. Kertészeti és Szőlészeti Főiskolán szerezhetnek meg. Ez a főiskola most nyitja meg kapuit a magyar ifjúság előtt. A köztudatban ugyanis és még ma is él az a téves felfogás, hogy mindenhova szükséges diploma, mindent huzamos időn át kell tanulni, csupán a föld az, amelyhez minden különösebb tanulás nélkül is érthet az ember.

Pedig ez téves felfogás! Aki felkészületlenül fog a földhöz, annak sohasem lehet olyan haszna belőle, mint aki alapos tanulmányokkal vértette fel magát, hogy a természettel, gazdasági nehézségekkel megküzdjön. Nemesak hazánk látja ennek hátrányát, hanem ifjúságunk is. Sokan elvégzik a jogot, nem mintha hivatást éreznének erre a pályára, hanem csupán a doktori diplomáért. Azután fognak csak a saját földjük megműveléséhez. Az sem változtat a helyzetükön, ha más egyetemi diplomát szereznek és annak birtokában akarnak kertészkedni, szőlészkedni. De téves felfogás az is, hogy akármelyik egyetem olyan magas színvonalú képzést ad, hogy annak birtokában a kertészeti és szőlészeti tudományok elsajátítása magánúton is könnyen megtörténhetik.

A Kertészeti és Szőlészeti Főiskola azonban nemesak azoknak ad kiképzést, akik saját földjükön önálló gazdálkodással akarnak megélni, hanem azoknak is, akik ezen a pályán akarják kényerüket megkeresni. A kertészeti és szőlészeti felügyelői szolgálat, a gyümölcstermelési intézői státium, a kertészeti és szőlészeti kísérletügy, számtalan állás vár azokra, akik hivatást éreznék e pályára. Hazánk termelésének fejlesztése azon-

város fölött kettős tornyával. A hídontúl a kép egy új motívummal gazdagodik, a vasúti híd látképével, azután a Bunyitay liget, a strand és az uszoda képe. En már háromszor megírtam ezt a tájképi szépségben gazdag sétát, s jó lélekkel ajánlhatom mindenkinek, akinek csak egy kis érzéke van a természet szépsége iránt. Ha pedig majd a kocsiközlekedés megnyílik, akkor a nagyobb sétára nem vállalkozók is gyönyörködhetnek benne. Mondhatom, nem csekély élvezet lesz ezen a szép sima betonúton kocsizni és nézni a Körösoldal hegyvonulatát.

Legyen szabad végül azon reményünknek adni kifejezést, hogy városunk lelkes vezetői módot fognak találni arra, hogy a Nagy Omlás ormán kilátótorony épüljön és városunk látogatói gyönyörködhesseken olyan körpanorámában, amelynek messze földön nem akad párja.

ban évről-évre több szakembert kíván, vagyis olyan lehetőségeket biztosít a kertészeti és szőlészeti pályára, amely kevés helyen érhető el, mert a főiskolai diploma megszerzése után azonnal biztosítja az elhelyezkedést.

Ezen állásokat nem a konjunktúra teremti meg, hanem a magyar földművelés természetes fejlődése. Már most, a háborúban is sok szakember kellette és még többre lesz szükség akkor, ami-

Hármashatárhegy — a magyar vitorlázórepülés központja

Német szakértő is Európa egyik legkiválóbb
vitorlázó terepének nevezte

Budapest, július 9. Már több, mint tíz éve „teljesít szolgálatot” a magyar vitorlázórepülés fejlesztésében Budapest egyik ékecsége, a Hármashatárhegy. A cserkészrepülőké a felfedezés érdeme, ők állították be először vitorlázó kiképzésre az „öreg” hegyet. Kezdetben csak szegényes hangár létesült, kiesiny volt, de így is jól elfért benne az a néhány gép, amelyen a kiképzés megindult. De csakhamar ráeszmélt a magyar sportrepülő-társadalom a Hármashatárhegy igazi értékére. A Budapesten megtartott nemzetközi vitorlázórepülő értekezlet alkalmával Wolf Hirth, a hírneves német vitorlázórepülő Európa egyik legkiválóbb vitorlázó terepének nevezte a „hegyet” (így nevezik vitorlázórepülőink a Hármashatárhegyet).

A Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap természetszerű feladatának tartotta, hogy a vitorlázórepülést, a re-

dőn a béketermelésre térünk át.

Elsősorban az érettségizett ifjakhoz szólunk, hogy mielőtt kérvényüket az egyetemre benyújtják, vessenek számot jövő törekvésükkkel, nézzenek lelkükbe, hogy nem éreznék-e hivatást a kertészeti és szőlészeti pályákra, mert ha bennük a legesekélyebb földszeretet is meg van, akkor ne válasszanak mást, hanem iratkozzanak be a Kertészeti és Szőlészeti Főiskolára, hogy majdan annak diplomájával beállhassanak azok sorába, akiknek kényeret a magyar föld intenzívebb megmunkálása ad.

Vihar és jégverés országszerte.

Észak-Bácskán pusztító jégeső volt. A jégverést különösen a szabadkai, hajmoki, horgosi és verbázi határ sínylette meg. Szabadkán helyenként galambtojás nagyságu jégdarabok is estek és még az állatállományban is kárt tettek. A horgosi és királyhalmi szőlővidékeken is tetemes a kár. A sűrű villámcsepásoknak halálos áldozata is van. Különösen nagy kárt tett a jégverés a napraforgókban. Ungvárott és környékén szerdán délután nagy vihar vonult végig. Több ház kéményét lesodorta, a tetőzeteket is több helyen megromlalta. Szerdán délután két óraker felhőszakadás és jégeső vonult el Kecskemét felett. A felhőszakadást száz kilométer sebességű szél követte. A város északi határában embervastagságu fákat csavart ki. A gyümölcsökben nagy a kár. Gabonában, miután az aratás már majdnem mindenütt befejeződött, lényeges kár nem keletkezett.

pülő előképzésnek ezt a rendkívül hatásos eszközt, minden rendelkezésre álló eszközzel fejlessze. Ezért csakhamar társa akadt a öreg cserkészrepülő hangárnak: A Repülő Alap új nagyszerű betonhangárt épített a haderőnkivüli vitorlázórepülő kiképzés gépeinek tárolására.

Csakhamar újabb létesítményekkel bővült a telep: pilótaoththoz építettek, a vontató gépkocsik számára kocsiszint készítették. Mindez korszerű modern betonépítmény, mely izléses stílusban, célszerű elhelyezésében nem zavarja meg a fenyőerdő nagyszerű vonalát s megfelelő egészséges környezetet biztosít a pilótanövendékek számára.

A hegy tetején pedig egymásután készültek az újabb startpályák s ma több helyen, különféle nagyságu lejtőkön folyik a kiképzés. A völgyben leszállt gépeket traktorvontatással hozzák vissza a hegyre. Vasárnaponként igazi nagyüzem folyik itt, növendékek száza várják a pillanatot, mikor ők is sorra kerülhetnek és hal-kan végigsuhannak a levegőben a magyar tervezésű és magyar építésű nagyszerű vitorlázógépeken.

A hármashatárhegyi Horthy István Vitorlázórepülő Telep ma az ország vitorlázórepülésének igazi központja

Szent László nyomda R. T. Nagyvárad

Szén hetükkel berendezett könyvnyomdát készít mindenféle nyomtatványokat, izléses kivitelenben.

Rendeléseket felvesz telefonon is a nyomda. Telefon 12 27.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SKILLÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40
 félre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Internáltak egy nagykanizsai gyárost, mert vétett a honvédelmi érdek és a háborus gazdálkodás ellen. Nagykanizsáról jelentik: A budapesti Ipari Anyaghivatal bizalmasan arról értesült, hogy *Tarján* (Pálcics) Ferenc 40 éves nagykanizsai kijelölt tollnagykereskedő és kelmefestő, vegytisztító gyáros, nem tartja be a háborus gazdálkodásra vonatkozó rendeletet. Megindult a nyomozás és kiderült, hogy *Tarján*, akinek Nagykanizsán a Magyar-utcaiban van nagyüzeme, nem tett eleget a bejelentési kötelezettségeknek, nyilvántartást sem vezetett és 230.000 pengő értékű gyapjufonalat, amit csak az Anyaghivatal hozhatott volna forgalomba, elvont a honvédelem céljai elől. Valószínű, hogy a gyáros a fonalakat a megengedett árnál drágábban vásárolta és adta el. A rendőrség az üzemben talált 900 kiló gyapjufonalat lefoglalta. *Tarján* (Pálcics) Ferencet, Kovács Nagy Pál rendőrfőtanácsos azzal az indoklással, hogy súlyosan vétett a honvédelmi érdek és a háborus gazdálkodás ellen, azonnali hatállyal internálta. A nagykanizsai gyárost, mint a gazdasági életre káros egyént a budapesti toloncházba vitték. A nyomozási adatai alapján bünvádi eljárás is indult ellene.

Értesítés. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil Iparosok szakcsoportja folyó havi cérna kiutalását megkezdte, felkérjük tagjainkat, hogy a cérnaulványt textiltuladékok ellenében mindenki haladéktalanul vegye át. Elnökség.

Öregemberek betegségeinél, kivált kép, ha azok renyhe bélműködéssel, rossz gyomormozgással és megzavart anyagcsereforgalommal állanak ösefüggésben, reggelként egy-egy pohár természetes „*Ferenc József*” keserűvíz sokszor igazi jótétemény. Kérdezze meg orvosait!

Kirándulás Barátkára és környékére. A Biharegytel vasárnap, 11-én reggel 6.24 órák vonattal kirándulásra indul Barátkára és környékére; egyben meglátogatja a cserkész táborozást is. Jelentkezés *Major* fényképezésnél, Rákóczi-út 13. Visszatérés vasárnap este.

Felhívás. Felhívjuk a Nagyvárad és Vidéke Ipartestület vas- és fémipari szakosztály kebelébe tartozó azon lakatos, bádigos és kovácsiparosokat, akik július 1.étől szemet igényeltek, hogy utalványaikat a legrövidebb időn belül átvenni; sziveskedjenek, mert a ki nem váltott és lejárt utalványokat meg nem hoeszabhatjuk. — Továbbá kérjük tagjainkat, hogy egédek munkakönyvet saját érdekükben mutassák be a szakosztálynál. Elnökség.

Uj záróra: este fél 11 órakor

(MTI) A belügyminiszter rendelete értelmében a színházakban, szórakozó helyiségekben, kabarékban, mozgófény képszínházakban, cirkuszokban, hangversenytermekben, valamint engedélyezett hármindösszejövetelt, közgyűlést, táncmulatókat, sportoktatást, stb. este féltizenegy óra előtt egy kell befejezni, hogy a helység este féltizenegy órakor kiürítetten be legyen zárva. A rendelet a Budapesti Közlöny péntekj számában jelent meg és a kihirdetés napján lép életbe.

Összevetőségi ülést tart hétfőn a Nemzeti Munkaközpont

Az ülésen a Baross Szövetség elnöksége és szakmai vezetősége is meg fog jelenni

Nagyvárad, július 9. Hétfőn este fél 7 órakor az összes NMK-hoz tartozó üzemi munkámegbízottak és szakmai csoportvezetők ülést tartanak, amelyen a legújabb munkabérendeleletet fogja ismertetni *Bodáts Gyula*, a Munkakamara vezetője. Ezenkívül még több olyan kérdést is tárgyalás alá vesznek, amely a munkásság szempontjából igen fontos.

A nemzeti és keresztény érdekvédelmi szervezetek szoros együttműködése szempontjából igen nagy jelentősége van annak, hogy a váradj NMK vezető

sége meghívta erre az ülésre a Baross Szövetség vezetőségét is. Mint értesülünk, a Baross Szövetség már régóta hájt a legszorosabban együttműködni a munkásság érdekvédelmi szervezetével, a Nemzeti Munkaközponttal itt Nagyváradon is, mert köztudomású, hogy Budapesten már évek óta a legteljesebb együttműködést fejt ki a Baross Szövetség és a Nemzeti Munkaközpont. A hétfői NMK összevetőségi ülésén minden biztonnal létre jön a két jobboldali egyesület között a jövőre vonatkozólag a legszorosabb egységfront.

Paolai Szent Ferencet a Szentatya a tengerészet védőszentjének nyilvánította. Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Szentatya paolai Szent Ferencet, a tengerészet védőszentjének nyilvánította.

Olaszbarát asztaltársaság alakult. Az Ujégyirő Otthon nyári kerthelyiségében csütörtök délután megalakult az Olasz Kulturintézet tagjainak asztaltársasága. Az asztaltársaság, amelynek az a célja, hogy a nyári szünidőben is gyakorolja az olasz nyelvet, minden csütörtök délután hat órakor ül össze. A törzsasztalt olasz-magyar zászlópár jelzi. Persely is van az asztalon, amelybe büntetés-pénzt fizetnek azok, akik vétenek a szabály ellen és magyarul szólnak meg. Az asztaltársaság szervezői elvárják az intézet minden tagját.

Bajtársi parancs! 1943. évi július hó 12-én este fél 7 órára az összes tűzharcos zenészek a székházban fontos megbeszélés végett jelenjenek meg. Elnökség.

Temetés. *Kozma Lajos* nyug. MAV főraktárnok 56 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 5 órakor lesz a Haller-kápolnából. (Erdélyi „Concordia”).

Milyen messze repül a papfűlemüle? A salzburgi „Természet házában” tavaly meggyűrűzték a papfűlemulét. — Most megállapították, hogy a madár egészen Kisázsia déli részéig repült, — ahol *Mugla* nevű helységben fogták el. Ez a papfűlemüle tehát légvonalban 2600 kilométernyi utat tett meg. (TEK)

Egy párizsi ügyvédő jelentkezett németországi munkaszolgálatra. Párizsból jelntik, hogy *Juliette Joublet*, ismert ügyvédő bejelentette kartársainak, hogy a francia munkaszolgálat keretében önként kötelezte magát egy németországi fémáru gyárban való munkára. A legközelebbi gyűjtőszállítmányal már el is indult, mint egyszerű munkás. *Joublet* aszöny úgy nyilatkozott, hogy magatartásává példát akar adni.

Női mozdonyvezető Németországban. Berlinből jelentik: A német munkavédelmi törvény az, hogy a nőt minden olyan hivatástól távolítsunk, ami számára fárasztó és egészségére ártalmas lehetne. Ettől a lakosság totális mozgósítása alkalmával sem tekintenek el. De most derül ki, hogy egyes foglalkozási ágakban mégis vannak nők, akiknek éppen az ugynevezett, nehéz munka okoz különös örömet. Így jutott minap a nyilvánosság tudomására, hogy már három éve van Németországban egy női mozdonyvezető, aki a kölnigsbergi pályaudvaron olyan kedvvel végzi a szolgálatot egy tolatómozdonyon, hogy semmiféle más tevékenységgel nem cserélné. (TEK)

Mennyit eszik a cápa? A tengeri lakosai közül érthetően a cápának van a legegjobb étvágya. Megállapították ugyanis, hogy a gyomrában állandóan átlag 800 kisebb hal található és mind a nyolcszázát egyszerre emésztli meg. Igazán pazar táplálkozás, ha megmondjuk, hogy a cápának legjobban ízle tőkehal kb. egy kilót nyom. A cápa egyetlen étkezése tehát elég lenne 1200 — 1600 ember éhségének csillapítására. (TEK)

Szolgáltatás gyógyszertárak:

V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszertár. Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

CSILLAG gyógyszertár, Mussolini-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.

MÁTYÁS KIRÁLY gyógyszertár, Szt János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

SENET ANTAL gyógyszertár, Garliczy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szom-

Hirdetéseket telefonon nem vesz fel a Kiadóhivatal!

Pályázat új pótanyagok előállítására

A Futura mezőgazdasági nyersanyagtermelésünk észszerű kihasználásának érdekében, a következő pályázatot hirdette: Kizandó olyan eljárás, mely a hazai mezőgazdasági termékek, termények, valamint mezőgazdasági ipari termékek és melléktermékek felhasználásával, az eddigi gyakorlatban ismeretlen ipari nyersanyagok és pótanyagok előállítását teszi lehetővé, különös tekintettel arra, hogy ezáltal a külföldről származó nyersanyagok a magyar ipar körében fokozott mértékben nélkülözhetők legyenek. Pályázhat bármely hazai főiskolát végzett szakember, valamint azok a vegyész-hallgatók, akik a pályadíj tárgykörébe vágó kutató munkáit foglalkonak. A pályaműveket december 31-ig kell az Országos Kémiai Intézet Igazgatóságánál benyújtani. A pályadíj 1000 pengő, melynek odaitétele nem érinti a kutató szabaddalmainak tulajdonjogát és kihasználását. A Futura a következő 5 évben hasonló pályázatokat fog meghirdetni. (Magy. Tud.)

Nagyvárad város legújabb térképe

nagy fali 2 P, kisebb színes 1 80 P kapható

a MAGYAR LAPOK kiadóhivatalában

Az egyesületközi Nemzeti Együttműködés filmmatinéja

A nagyváradai Társadalmi Egyesületek Nemzeti Együttműködése felkéri taggyeleteinek nemzeti öszszekötőit, az Orsz. Nemzetvédelmi Szövetség nagyváradai szervezete pedig a Nemzetvédelmi Kereszt-es bajtársakat, hogy a vasárnap délelőtt 11 órakor, a Belvárosi Mozdonszínházban, a német lektorátus szíves közreműködésével rendezett filmmatinéban lehetőleg teljes számban vegyenek részt a megfelelő helyükről a mozgósínház pénztáránál elővetelben gondoskodjanak. A nyugati erdővonalat is bemutató *Dr. Todt* hivatása és műve című filmen kívül még több, időszzerű film és a legújabb hirdadón kívül, egy különleges háborus hirdadón is kerül vetítésre. A 40, 60, 90 filléres helyárak — tekintettel az előadásnak a háborus helyzetre vonatkozó tájékoztatási céljára — csak a készkiadások fedezését célozzák.

Pénzértéke van az élelmiszerjegynek a Kuria megállapítása szerint

Budapestről jelentik: A Kuria jogegységi tanácsa, *Török Géza* elnökelete alatt, elvi jelentőségű döntést hozott az élelmiszer-jegyekkel kapcsolatban. A háboru alatt életbelépett közellátási szabályok szerint, csak jegy ellenében kapni bizonyos kötött forgalmu közszükségleti cikkeket. Az élelmiszerjegy tehát alkalmas arra, hogy valamely emberi szükséglet kielégítését elősegítse és ezért a Kuria döntése szerint pénzértéke van.

Rádió-műsor:

SZOMBAT, JULIUS 10.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Zenekari művek.
- 11.15 Sovinsky László szalonzenekara.
- 11.40 Barys Irma-felolvasása.
- 12.10 Melle Béla zenekar.
- 13.30 Honyvédek üzenek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Gáspár Lajos cigányzenekara.
- 15.00 Délutáni muzsika.
- 15.30 Dr. Rudolf Lóránt előadása.
- 17.00 Se szó se beszéd — muzsika.
- 18.00 Márkus László csevegése.
- 18.15 Hangképek innen-onnan.
- 19.00 Vidák József cigányzenekara.
- 19.30 Szitnyay Zoltán beszél Selmeceánnyáról.
- 19.55 Vidám zenés hétvége.
- 22.10 Roosz Emil együttese játszik.
- 22.50 Táncezené.

Budapest II.

- 18.50 Mezőgazdasági félóra.
- 19.15 A pestszenterzsébeti Általános Munkás Dalkör.

VASÁRNAP, JULIUS 11.
Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Öszinte beszéd.
- 9.00 Unitárius istentisztelet. Igét hirdeti Lőrinczi László.
- 10.00 Református istentisztelet. Igét hirdeti Muraközy Gyula.
- 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szt. Domonkos-rendi plébániatemplomból. A szentbeszéd Kúhár Flóris bencés házfőnök mondja.
- 12.15 Leventeműsor.
- 12.55 Az Operaház zenekara.
- 13.45 Hírek.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.
- 15.45 Magyar nóták.
- 16.30 Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven.
- 17.00 A német birodalmi rádió műsorából
- 17.25 Szemere Klára csevegése.
- 18.10 Közvetítés a Hungári parkból.
- 19.00 Barabás Sári csevegése.
- 19.10 Dániel Ernő zongorázik.
- 19.30 Saád Béla csevegése.
- 19.55 Kék Duna mentén.
- 20.00 Hangképek a vasárnap sportjáról.
- 21.25 Berlini Filharmonikusok.
- 21.40 Hírek.
- 22.15 Ki mit szeret?

Budapest II.

- 9.00 Mindenből egy keveset.
- 12.15 Kamaregyüttes.
- 15.00 Rádiózenekar.
- 18.10 Kenyeres László dr. csevegése.
- 18.35 Nagy mesterek — örök művek.
- 20.00 Sipos Lajos dr. előadása.
- 20.25 Csorba Gyula cigányzenekara.

RÖVID HIREK

Rangun. (MTI.) A Német TI jelenté: Hivatalosan közölték, hogy az indiai nemzeti hadsereg élére Basct nevezték ki, mint legfelsőbb parancsnokot. Az indiai nemzeti hadsereget a japánok független szövetséges hadseregeként elismerték.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenté: illetékes német helyen kijelentették, hogy Martinique szigetének helyzete egyelőre tisztázatlan a rendelkezésre álló adatok alapján. Robert tenger-nagy az éhségzár és a belső összeomlás nyomása alatt elhatározta, hogy amerikai közvetítő kiküldését kéri.

Róma. (MTI.) A Német TI jelenté: A Szentatya paolai szent Ferencet a tengerészeti védőszentjének nyilvánította.

SZÍNHÁZ

Még mindig elavult idegen szellemiség érvényesül a magyar művészetben

Kiss Ferenc lesújtó kritikája a színházi front hibáiról

Kiss Ferenc, a Színészakadémia volt elnöke vidéki városokban vendégszerepel és ennek során Sepsiszentgyörgyön is járt, ahol művészeti és színházi kérdésekről nyilatkozott. Rámutatott arra, hogy Erdélynek szerepet kell vállalnia a művészi irányításban.

— Az igaz Erdélynek mindig lesz helye a magyar művészetben — mondotta többek között — és feltétlenül szükséges is, hogy szerepet vállaljon, mert bár az új magyar művészi irányzat jelezsava alatt igen sokat vélnék cselekedni és építeni, mégis kétségtelen, hogy a magyar művészetben még ma is olyan szempontok érvényesülnek, amelyek a lehető legtávolabb állnak a kormányzat célkitűzéseitől. E keretben nem akarok napi politikáról beszélni, de megengedhetetlen, hogy a színházi fronton

még ma is olyan szempontok nyilvánulnak meg, amelyek az elmúlt időszaknak sem váltak díszére. Elégé bebizonyítottuk, hogy megálljuk a helyünket a magunk erejére támaszkodva minden idegen befolyástól mentesen és minden idegen szellemiségtől mentesen.

Az erdélyi írókról is nyilatkozott Kiss Ferenc: „Nem akarok vádolni, de kijelenthetem, hogy Tamási Áron legutóbbi darabját nem a legjobb tálalásban mutatták be Budapesten és a darab sikere nem utolsó sorban ezen a körülményen mulott. Mert hiszen senki sem állíthatja, hogy Tamási Áron vagy a többi erdélyi író nem tud. De Budapesten az idegen szellemiség sajnos még mindig közelebb áll a város közönségéhez, mint az egészséges, salakmentes, tiszta erdélyi szellem.” (Magy. Tud.)

Még mindig nehézségek mutatkoznak a tűzifa és tejellátás terén

6235 ingyen ebédet osztottak ki június hónapban a napközi otthonok és a városi népkonyha

Csütörtökön délután tartotta rendes havi ülését a városi közigazgatási bizottság, dr. Hatky Endre főispán elnöke mellett. A bizottság tagjai a város elmúlt havi közállapotairól készült jelentéseket mutatták be.

A polgármesteri jelentés a város június havi adózásáról nyújtott képet. Eszerint az együttesen kezelt közadókiből június hó folyamán 6.152.493 pengő folyt be, 11.156 pengővel kevesebb, mint az elmúlt május hónapban.

A városi könyvtár 2308 egyén részére adott ki könyvet.

A városi népkonyha június hó folyamán 2850 ebédet adott ki, míg a napközi otthonok 3385 adag ebédet osztottak ki, az arra utaltak számára.

A város közellátási viszonyairól a polgármesteri jelentés az alábbiakban számol be:

Liszt: A város június havára 59 vagon liszt kiutalást kapott. Megtakarítás, vagy tulkiutalás nem volt. Rizs-kiutalás egész hónapban nem történt.

Sertés és zsir: A havi zsir fejadag júniusban is 40 deka volt. Havi zsir-kiutalás 22.800 kg.-ot tett ki. Közfogyasztásra levágtak június hónapban 494 sertést.

Az elmúlt hónapban kiutaltak 15 ezer kilogramm petróleumot, magánfogyasztásra 60 ezer kiló cukrot. Ebből a kereskedők 58.890 kiló cukorra kaptak vásárlási engedélyt.

Tűzifa: Tűzifa ellátás terén júniusban, akárcsak május havában, nehézségek mutatkoztak. Ennek oka főképpen az, hogy júniusban a város területére csak körülbelül 4000 ürméter fa érkezett be.

Tej-ellátás: A tej kiutalását megfelelő készlet hiányában és a berendezés kezdetlegessége miatt a Tejközpont nagy nehézséggel látta el. Júniusban a 3 éven aluli gyermek-

ket és a féldön túl lévő terhes anyákat látta el személyenként félliter tejjel. Kijelentés van rá, hogy a berendezés kiépítése után, a Tejközpont nagyobb tevékenységet fog kifejteni.

Cipő: Június havában 220 pár mértékutáni, 362 pár készlebbeli és 350 pár fejelésre való utalványt adtak ki. A minisztérium a készlebbeli utalvány mennyiséget Nagyváradra vonatkozóan 415 párban állapította meg a múlt hónapra.

Kiadtak a közigazgatási osztályon 760 állampolgársági okiratot, a műszaki ügyosztályon pedig 15 építési engedélyt.

A polgármesteri jelentés után, az egyes közigazgatási ügyosztályok vezetői tették meg havi jelentésüket.

Egy fontos bejelentés történt az ülésen. Közölték a közigazgatási bizottsággal, hogy a belügyminiszter rendeletére a polgármester bevezette a fegyelmet megelőző vizsgálatot egy egészségügyi védőnő ellen, aki nem tanúsított megfelelő bánásmódot az ügyes-bajos emberekkel szemben.

Most jelent meg:

Dr. Erőss Alfréd
összeállításában:

Egyház és éle

erdélyi katolikus évkönyv

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

A MAGYAR LAPOK

a keresztény, szociális, népi

Magyarországért küzd

Olvassátok!

APRÓHIRDETÉSEK

Allást nyeg

Cipész segéd felvétetik, Nagy Antal, Török Ignác-u. 115. 371

Jóírásu kezdő tisztviselő felvétetik. Ajánlatokat kér Kovács Antal, Telegi u. 9. 372

Finomlelkű özvegyasszony plébániára gazdasszonynak ajánlkozik jó bizonyítványokkal. Cim a kiadóban. 360

Adás-vétel

Tangóharmonika 120 basszusos eladó. Varga, Szent Anna-u. 33. 290

48 basszusos tangóharmonika új állapotban eladó. Cim a kiadóban. 373

37 és 38-as férfi felcipőt megvételre keresek. Cimet a kiadóhivatalba kérek. 370

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű fergék irtását 38 évj gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Nikotin, szappan, rézgálicpótló, levéltető ellen permet. — Szacsyay-u. 17, pincében. 268

Paragázzal poloskát, melyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás-Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 864

Jó házikoszt kihordásra is kapható. Mátyás Étterem, Katolikus Kör. 258

Találtatott Kovács Lajos névre szóló iratok. Igazolj tulajdonosa átveheti a kiadóban. 371

Ingatlan

Mátyás király utca 39. alatti kétszobás magánházamat zsidókorházzal szemben, elköltözés miatt sürgősen eladom. Kizárólagos megbízottam Jelinek ingatlanroda. Telegi-utca 2. 364

Oktatás

Egyetemi hallgató, polgárista fiúk — és lányok — javító vizsgára való előkészítését felelősséggel vállalja. Cimet a kiadóba kér. 323

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda Rt. igazgatója